

ANKETA

1) Na jaká divadelní představení chodíte nejraději?

2) Na jaké hře jste byla v poslední době a v čem Vás nejvíce zaujala?

Jana Krajčířiková,

tajemnice Ústřední rady ČČSH

1) Do divadla chodím ráda, snažím se zajít na nějaké představení aspoň jednou měsíčně. Nemám vyloženě vyhraněný vkus, chodím do „velkých“ divadel i na malé scény. Vždy mě osloví představení, které nutí k zamyšlení nebo nabízí netradiční zpracování klasického tématu. Mám třeba ráda režijní dvojici SKUTR. Ráda chodím i do vršovického divadla MANA, kde mají velmi zajímavé projekty, např. Otevřená zповědnice.

2) Z poslední doby mě například zaujalo představení „Já, Johan*a“ od Charlie Josephine v Divadle Komedie. Jde o netradiční zpracování příběhu o Johance z Arku z pohledu trans lidí. V divadle Rokoko jsem viděla postmoderní detektivku Martina McDonagha „Pan Polštář“ nebo „Soukromé rozhovory“ od Ingmara Bergmana a Lucie Trmíkové o krizi manželství a ztrátě víry.

zažitou a promyšlenou. Spokojené hlediště ocenilo jejich výkon bouřlivým potleskem. Překvapilo mne, že mezi diváky bylo více generací, od nejmladších po nejstarší. Jeden divadelní teoretik mi před lety řekl: „Do divadla pravidelně chodí asi 3 % populace. Není to příliš, ale tato tři procenta mají velký vliv na společnost a její kulturnost.“ S tím nelze než souhlasit.

Magdalena Laláková,

studentka HITS Praha

1) Divadlo existuje už od nepaměti a ovlivňuje naši společnost. Stejně jako v kostele při bohoslužbách je i v divadle nutná kolektivní účast. Prostřednictvím hraných rolí je nám předáváno hrané umění, díky němuž vstupujeme s herci do dějů. Mnozí z nás se někdy snažíme najít, co nám schází nebo co jsme v životě schopni ještě ovlivnit či změnit. Já osobně miluju nejen divadelní hry, ale i muzikály na Broadway, operety či balet. Bohužel však musím vytknout negativní přístup dnešních návštěvníků ohledně oblečení. Přitom právě na etiketě týkající se oblékání je dobře vidět, jakými fázemi česká společnost prošla a jak rozdílný přístup k ní mají různé generace.

2) Já sama jsem naposledy navštívila v Divadle ABC komediální monodrama Shirley Valentine od Willyho Russella. Hraje se už od r. 2008 v podání vynikající herečky Simony Stašové. Ta ztvárňuje roli čtyřicetileté matky rodiny, která se rozhodne na chvíli opustit mnohaletý stereotyp manželského života a vydá se s kamarádkou na dovolenou k moři. Tam jí začíná nový život, nové dobrodružství, ožívají touhy z mládí, které už považovala za ztracené... a právě toto jsem i já sama nejen toužila ve stejném věku zažít, ale dokonce i zažila.

Olga Nytrová,

zakladatelka projektu Dialog na cestě při NO Praha 8 – Karlín

1) V oblíbenosti mám především Shakespearova dramata i další klasické autory. Mnoho let jsme s manželem Václavem Strachotou mířili jako publicisté a spisovatelé na premiéry předních pražských divadel. Psali jsme recenze, natáčeli rozhovory. Přípravovala a moderovala jsem také kupříkladu sobotní půldenní živé pořady z oblasti kultury na stanici Český rozhlas Regina, nejvíce s herci, spisovateli a režiséry. Odtud byl jen krůček k psaní knih. S Petrem Hořcem jsem napsala tři memoárové publikace o významných osobnostech českého divadla a filmu a s manželem potom osm dalších obdobných knih. V NO Praha 8 – Karlín existuje přes dvacet let literárně dramatický klub Dialog na cestě, pulzující komunitní centrum. Přicházejí sem profesionálové i začínající autoři, také výtvarníci a hudebníci. Vytvořili tu živé společenství, které má už svou tradici. Konají se zde celorepublikové Dny poezie, literární večery, setkání s historiky, teology, filozofy, literárními teoretiky a dalšími osobnostmi. V pořadech vystupují i profesionální herci. Část pořadů manžel natáčí a vyvěšujeme je na YouTube pod hlavičkou Dialog na cestě.

2) S manželem jsme zašli do Divadla Palace na Václavském náměstí na komedii francouzského autora Érica Assouse Štěstí. Autor se jeví jako velmi dobrý pozorovatel, intuitivní znalec vztahů mezi mužem a ženou. Umí se velmi vtípně a překvapivě vyjádřit. Ví leccos o ženské „vychytralosti a taktice“ i o mužském „zatloukání“, o tom, jak příslušníci obou pohlaví dokážou tančit na tenkém ledě. Přednášela jsem patnáct let etiku na vysoké škole, a proto je pro mne cenné a oslovující, že se tu zároveň objevuje něco, co je z hlediska hledání hodnot podstatné, a to je schopnost odpuštění. Hra má tedy hlubší základ a mnoho emočních poloh, skýtá hercům příležitost opravdu si „zařádit“. Hlavní protagonisté, dvojice středního věku Luisa a Alexander, dokážou diváky do děje vtáhnout. Herci Lucie Vondráčková, která nás na představení pozvala, a Hynek Čermák, podali brilantní výkon. Hráli s plným nasazením, problematiku peripetií při hledání životních hodnot mají

Eva Mikulecká,

farářka NO Praha 4 – Michle

1) Musím říci, že doby, kdy jsem chodila do divadla zhruba dvakrát do měsíce, jsou dávno pryč. Rozhodně jsem ráda chodila na představení, která neměla za cíl jen pobavit; buď slo o klasická díla nebo o hru s opravdu dobrým hereckým obsazením.

2) V posledních letech chodím do divadla Mana: Temno, Čapek, Čapkovská vycházka, Ve dvě na Kodaňské. Ráda bych chodila více, ale nějak se nemůžeme v náboženské obci domluvit a samotná se nevypravím. Divadlo Mana považuji za úžasný počin, před br. farářem Davidem Frýdlem smekám. Obnovil scénu přímo v budově pražského sboru ve Vršovcích a navázal tak přerušenu nit, kterou přestříhli komunisté. Je to velká práce a příspěvek celé Praze. Zatím nejvíce mě nadchlo představení, které už, bohužel, není na repertoáru. Podle deníku legionáře Františka Nováka, který se po návratu z Ruska stal členem církve a varhaníkem ve sboru ve Vršovcích, byl napsán úchvatný scénář. Představení neslo název: „Země česká, domov můj“. Sama jsem ho zhlédla třikrát a doufám, že se na prkna ještě vrátí. Dovídat se o zásadních okamžicích, které přispěly ke vzniku Československa, vnímám jako velmi důležité. Ko-

munisté překroutili, zamlčeli, zkreslili i tyto ústřední události. „Pravda vítězí“ jejich heslem nikdy nebylo, tím méně heslo „Pravda Boží vítězí“.

Hana Tonzarová,

přednostka Odboru ekumeny a vnějších vztahů ÚÚR ČCŠH

1) Lásku k divadlu jsem získala na příbramském gymnáziu, odkud jsme každý měsíc jezdili do pražských divadel v rámci Klubu mladého diváka. Od té doby jsem byla na představeních nejrůznějších žánrů. Mám ráda činohru i operu, malé i velké scény, klasiku i alternativu. Nejraději mám hry, které člověka překvapí scénářem a současně bravurními hereckými výkony, nemalou roli pro celkový vjem hraje i scéna a hudba. Když se toto vše snoubí, odcházím z divadla povznesena, často s motivem k dalšímu přemýšlení. Jsem vděčna všem divadelníkům za jejich práci, díky níž člověk dostává nové impulsy a která přispívá i k uměleckému rozvoji člověka.

2) Má sestra a můj manžel se svými dárky postarali o to, že jsem se dostala – v prvním případě – na hru ve Stavovském divadle, kterou jsem chtěla již dlouho vidět – Audience u královny v režii Alice Nellis, scénář Peter Morgan. Neuvěřitelný herecký výkon Ivy Janžurové v roli britské královny Alžběty II., která je téměř tři hodiny na scéně a vedle ní se střídalo v dialogích několik herců ztvárnějících britské premiéry během její dlouhé vlády, zvedl ze židle při závěrečném aplausu snad všechny přítomné diváky. Druhá hra – Mannův Mefisto uvedený jako činohra, nezvykle ve Státní opeře, mě zaujal ve hře výborně ztvárněným etickým dilematem a několika úroňovým dějem.

A do třetice – prázdninové měsíce skýtají možnosti návštěvy letních scén – jednoaktovka: Příběh ze ZOO divadla Ungelt na

Novém Světě v bravurním ztvárnění Davida Švehlíka a Ondřeje Brouska si vysloužila od Moniky Brabcové, doktorky teatrologie, hodnocení plných 100 % a nás s manželem přivedla k otázce: Má současné divadlo zpřítomňovat beznadějnou realitu, či snad výkřik do tmy může pohnout člověka a svět k proměně?

Tomáš Chytil,

olomoucký biskup

1) Divadla nenavštěvuji systematicky, většinou s manželkou chodíme na představení, která nám někdo doporučí, nebo pokud dostaneme lístky třeba jako dárek k Vánocům či k narozeninám. Obdivuji herce, že si dokážou zapamatovat tolik textu a orientovat se na jevišti. Zažil jsem boom muzikálů v devadesátých letech, kombinace zpěvu a herectví lidí lákala. Sehnat vstupenky bylo docela umění. Tehdy jsem studoval v Praze a měl možnost jich několik navštívit. Ale nepřekonatelným už asi navždy zůstane v mé mysli Jesus Christ Superstar s Kamilem Střihavkou, Danem Bárrou a Bárrou Basikovou. To jsem byl ještě na gymnáziu v Kroměříži a kamarád mi nabídl, že mohu jet s farností autobusem z jižní Moravy. A byl to veliký zážitek.

2) Letní olympiáda v Paříži byla spektaklem pro celý svět. Divadlo se vším všudy. Odraz naší doby. V půli července jsme byli v rámci Shakespeareovských slavností na komedii Marná lásky snaha. Recenze nelhaly. Publikum se výborně bavilo, zpracování obsahovalo i glosy do současnosti, jsem rád, že jsme šli. Posledních pár minut bylo vážných a tím komedie skončila. Je velké umění rozpoznat, kdy je dobré a vhodné laškovat, bavit se, hrát nejrůznější hry, a kdy už je zapotřebí zvážnět a stát si za tím, co říkám a konám. Zvláště když jde o lásku.

Za odpovědi děkuje redakce

Bibliodrama - již jste zažili?

Možná jste se setkali s metodou zvanou bibliodrama – zrodila se již v 60. a 70. letech 20. století. Navazuje na metodu zvanou psychodrama lékaře Jakoba Levy Morena (1890-1974), ve které šlo a jde o osobní rozvoj a psychoterapii. Gerhard Marcel Martin (*1942) německý evangelický praktický teolog, který se zabývá vztahy mezi teologií, hlubinnou psychologií a estetikou, sehrál při rozvoji bibliodramatu klíčovou roli.

Bibliodrama je o oživení biblického textu hravou formou, převedením do akce. Je to kreativně performativní přístup k biblickým příběhům a podobnostvím a zároveň k vlastní osobnosti. Je orientované na zkušenost a na text: cílem je uvést vlastní zkušenosti do spojení se zkušenostmi, které Bible popisuje v různých příbězích. Účastníci přebírají role z biblického textu a hrají je v improvizaci hře ve skupině.

Účelem je identifikace s biblickými příběhy, postavami, obrazy a symboly, ve kterých jsou zaznamenány základní lidské zkušenosti. Metoda umožňuje prozkoumávat tyto příběhy i sebe sama prostřed-

nictvím akce, prožívat je na základě vlastních zkušeností. Procesy bibliodramatu obvykle vedou vyškolení odborníci.

Úkolem vedoucího je neustále vytvářet rovnováhu mezi třemi póly: biblickým textem – skupinou – jednotlivcem. Prostřednictvím jasných pokynů pro příslušné nastavení vedoucí otevírá „volný prostor“, který mohou účastníci vyplnit svou osobností. Bibliodrama se většinou používá v náboženském a církevním vzdělávání dospělých, také v pastoračních či terapeutických kontextech. Bibliodramatické prvky lze využít i při náboženské výchově nebo práci s mládeží.

Bibliodrama má mnoho metod, forem,

herních stylů a cílů. Obecnou metodu můžeme pochopit z této struktury:

1. Přečte se text Bible – na začátku hry.

2. První reakce.

Doporučuje se krátký rozhovor pro zachycení prvních reakcí a dojmů při poslechu nebo čtení textu.

Lidé jsou dotazováni na to, čeho si všimli, co je trápí nebo co není dobře pochopeno... V případě nepochopení částí textu mohou ostatní účastníci podat vysvětlení. Vysvětlují, jak příběhu rozumí, vzájemně se doplňují a v případě potřeby opravují.

3. Vyhledávání „postav“ v příběhu (rolí).

Vedoucí a účastníci se podívají na různé „role“: osoby, zvířata či předměty, někdy také pojmy, které se objevují v textu, např. v Bibli: Eva, Abraham, Mojžíš, Marie, Ježíš, lid, farizeové, rybáři, loď, oslátko, kříž... Seznam rolí je nezbytný, aby každý jasně viděl různé možnosti ponoření a hraní. Při poslechu příběhu člověk většinou slyší velmi selektivně. Upozorňování na různé role pomáhá zařadit se do